

«Νέες Τεχνολογίες Οινοποίησης-Προοπτικές εφαρμογής στις Κυκλάδες»

Δρ. Ασπασία Νησιώτου

Δόκιμη Ερευνήτρια
Ινστιτούτο Οίνου Αθηνών
ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ»

Ο Κυκλαδίτικος Αμπελώνας

Ιδιαίτερο & Μοναδικό Οικοσύστημα

- ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες
- έντονο ανάγλυφο
- εκλεκτό αυτόχθονο ποικιλιακό δυναμικό
- παραδοσιακές τεχνικές
- βασική συνιστώσα του τοπίου, συμβάλλει στη διατήρησή του- αποτρέπει τη διάβρωση του εδάφους

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ & ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΣΤΙΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ - ΥΑ 247771, 4-3-2010

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ

Λευκές (5)

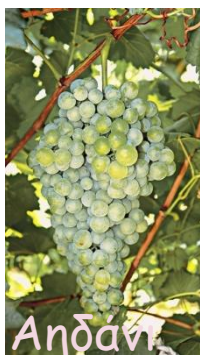
Αηδάνι άσπρο
Αθήρι
Ασύρτικο
Μονεμβασιά
Ποταμίσι

Ερυθρές (3)

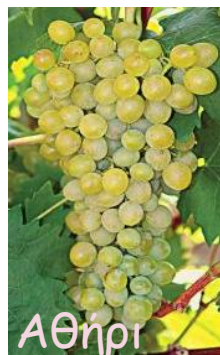
Αθήρι μαύρο
Αηδάνι Μαύρο
Μανδηλαριά

Ασύρτικο

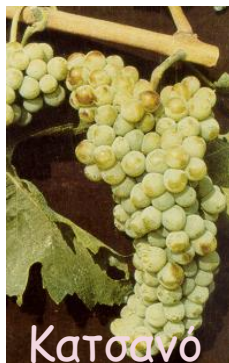
Αηδάνι

Αθήρι

Βοϊδομάτης

Κατσανό

Μαυροτράγανο

ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ

Λευκές (22)

Αγριογλυκάδι,
Ασπρούδα
Σαντορίνης, Βάφτρα
άσπρη, Βοϊδομάτης
άσπρος, Γαϊδουριά,
Γλυκάδι, Δαφνί,
Θραψαθήρι, Κατσανό,
Κρητικό, Κυδωνίτσα,
Μαλαγουζιά,
Μαλουκάτο
Μανδηλαριά άσπρη
Μοσχάτο άσπρο,
Ξερομαχειρούδα,
Πλατάνι, Πλυτό
Ροκανιάρης,
Σαββατιανό,
Σταυροχιώτης,
Φλασкасύρτικο

Ερυθρές (16)

Αγιαννιώτικο
Αρμελετούσα
Αυγουστιάτης
Βάφτρα
Βοϊδομάτης
Θράψα
Κοτσιφάλι, Κουμάρι
Λημνιό
Λημνιώννα
Μαυροκόρακας
Μαυροτράγανο
Μοσχάτο μαύρο
Σεριφιιώτικο,
Φωκιανό
Ψαροσύρικο
Ροδίτης Rs,

Οίνοι Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π) - ΟΠΑΠ & ΟΠΕ

ΠΟΠ	ΦΕΚ	Ποικιλίες	Τύποι οίνων
ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ	159/A/14.8.1971 617/B/12.10.1992 179/B/19.2.2002	Ασύρτικο min. 75%, αηδάνι άσπρο, αθήρι (ξηρός) ασύρτικο min 51%, αηδάνι άσπρο, μικροποσότητες από λευκές τοπικές ποικιλίες (γλυκός)	Λευκός ξηρός Φυσικός γλυκός (λιαστός)
ΠΑΡΟΣ	240/A/28.11.198 1 617/B/12.10.1992 227/B/9.3.1998 648/B/29.6.1998	Μονεμβασία (λευκοί ξηροί) μανδηλαριά τουλάχιστον 35% και μονεμβασία (ερυθροί ξηροί)	Λευκός ξηρός ερυθρός ξηρός
Malvasia ΠΑΡΟΣ	224/26.10.2011	Μονεμβασία τουλάχιστον 85% και ασύρτικο	Φυσικός γλυκός (λιαστός)

Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) -Τοπικοί

ΠΓΕ	ΦΕΚ	Ποικιλίες	Τύποι οίνων
ΑΓΑΙΟ			
Αιγαίο Πέλαγος	915/B/21-12-93 1012/B/10-8-2000	Αθήρι αηδάνι ασπρούδα Σαντορίνης, ασύρτικο, γαϊδουριά, κατσανό, κρητικό, μαλουκάτο, μανδηλαριά άσπρη, μοσχάτο άσπρο, σαββατιανό, αθήρι μαύρο, αηδάνι μαύρο, αυγουσιιάτης, βάφτρα, βοϊδομάτης, κοτσιφάλι, μανδηλαριά, μαυροτράγανο, φωκιανό	Λευκός ξηρός ή ημίξηρος (ανενεργός), ροζέ ξηρός ή ημίξηρος, ερυθρός ξηρός.
ΚΥΚΛΑΔΩΝ			
Σύρου	402/B/19-6-92		Ανενεργός
Κυκλάδες	1086/B/11-06-2008	αθήρι, αηδάνι, ασπρούδα Σαντορίνης, ασύρτικο, γαϊδουριά, κατσανό, κρητικό, μαλουκάτο, μανδηλαριά άσπρη, μοσχάτο άσπρο, σαββατιανό, αθήρι μαύρο, αηδάνι μαύρο, αυγουσιιάτης, βάφτρα, βοϊδομάτης, κοτσιφάλι, μανδηλαριά, μαυροτράγανο, φωκιανό.	Λευκός, ροζέ, ερυθρός - ξηρός, ημίξηρος, ημίγλυκος, γλυκός.
Θαψανά	817/B/11-9-97		Ανενεργός

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer/crop-production/ampeli/62-vineyard-wine.html>

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer/crop-production/ampeli/353-oinos.html>

government.gov.gr: Από 18 Ιουνίου έως 5 Ιουλίου η υποβολή μηχανογραφικών δελτίων από τους

Κυβέρνηση | Πρωθυπουργός | Κυβερνητικός Εκπρόσωπος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

αναζήτηση...

Αναζήτηση

Επικοινωνήστε μαζί μας

Αρχική | Το Υπουργείο | Αγρότης-Επιχειρηματίας | Πολίτης | Ψηφιακές Υπηρεσίες | Χρήσιμες Πληροφορίες | Πλοήγηση

Αλιεία

Γεωργία

Αμπέλι-Σταφίδα-Οίνος-Αλκοολούχα

Βαμβάκι

Γενετικά Τροποποιημένα

Δημητριακά

Ελιά-Λάδι

Θερμική

Καπνός

Λιπόσματα

Οπωροκηπευτικά

Πολλαπλασιαστικό Υλικό

Τεύτλα-Ζάχαρη

Φυτοπροστασία

Ψυχανθή-Οσπρία

Κτηνοτροφία

Αγροτουρισμός

Αγροτικά Μηχανήματα

Βιολογική Γεωργία-Κτηνοτροφία

Γεωργικές Προειδοποιήσεις

Έγχειριδια Βελτιώσεις

Εισαγωγές-Εξαγωγές

Εγκυκλοπαιδείες

Καταπολέμηση Εντόμων &
Τρωκτικών

Κοινή Οργάνωση Αγορών

Μεταποίηση

Νέες Εναλλακτικές Καλλιέργειες -
Εκτροφές

Αρχική | Αγρότης-Επιχειρηματίας | Γεωργία | Αμπέλι-Σταφίδα-Οίνος-Αλκοολούχα | Νομοθεσία για το Αμπέλι

ΑμεΑ:

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Καν. (ΕΚ) 436/09 της Επιτροπής της 26ης Μαΐου 2009 για τις λεπτομ. εφαρμογής του Καν.(ΕΚ) αριθ. 479/08 του Συμβουλίου, όσον αφορά το αμπέλου, μητρώο, τις υποχρεωτικές δηλώσεις & τη συγκέντρωση στοιχείων για την παρακολούθηση της αγοράς, τα συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς των προϊόντων & τα βιβλία που πρέπει να τηρούνται στον αμπελοοικονομικό τομέα
- Καν. (ΕΚ) 479/08 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση της αμπελοοικονομικής αγοράς, την τροποποίηση των καν. (ΕΚ)αριθ.1493/99, (ΕΚ)αριθ.1782/03, (ΕΚ)αριθ.1290/05, (ΕΚ)αριθ.3/08 & την κατάργηση των καν.(ΕΟΚ)αριθ.2392/86 & (ΕΚ)αριθ.1493/99
- Καν. (ΕΚ) 555/08 για την θέσπιση λεπτομερών καν. εφαρμογής του καν. (ΕΚ)αριθ.479/08 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση της αμπελοοικονομικής αγοράς όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης, τις συναλλαγές με τρίτες χώρες, το δυναμικό παραγωγής & τους ελέγχους στον αμπελοοικονομικό τομέα
- Καν. (ΕΚ) 491/09 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2009 σχετικά με την τροποποίηση του καν.(ΕΚ) αριθ.1234/07 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών & ειδ. διατάξεων για ορισμένα γεωργ. προϊόντα (ενιαίος κανον. ΚΟΑ)

ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- ΚΥΑ 286839/02-04-2009 «Δυναμικό παραγωγής οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου» (ΦΕΚ 655 Β' /09-024-2009).
- ΥΑ 247771/04-03-2010 «Ταξινόμηση ποικιλιών αμπέλου»
 - ΥΑ 1807/52350/04-05-2012 «Τροποποίηση της με αριθ. 247771/04-03-2010 Υπουργικής Απόφασης 'Ταξινόμηση ποικιλιών αμπέλου'»
- ΥΑ 243618/10-01-2006 "Ορισμός κριτηρίων αξιολόγησης ποικιλιών αμπέλου και διαδικασία ταξινόμησης αυτών στην Ελληνική επικράτεια".
 - ΥΑ 247770/03-03-2010 "Τροποποίηση της με αριθ. 243618/10-01-2006 Υπουργικής Απόφασης «Ορισμός κριτηρίων αξιολόγησης ποικιλιών αμπέλου και διαδικασία ταξινόμησης αυτών στην Ελληνική επικράτεια»".
- ΚΥΑ 177349/03-10-2011 «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, όπως ισχύει, όσον αφορά την ανανέωση των Οργανώσεων Πρασινώνων

Ποια είναι η τρέχουσα κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Από την εισαγωγή της κοινής οργάνωσης αγοράς (ΚΟΑ), η αγορά του οίνου έχει εξελιχθεί σημαντικά...

- Αρχικά έντονη αύξηση παραγωγής-σταθερό επίπεδο ζήτησης
- Από το '80 συνεχή πτώση και σημαντική ποιοτική αλλαγή στη ζήτηση

Ανάγκη μεταρρύθμισης της ΚΟΑ:

- Αρχικά φιλελεύθερη, χωρίς περιορισμούς στη φύτευση και ελάχιστα ρυθμιστικά όργανα της αγοράς
- **1978:** πολύ παρεμβατική με την **απαγόρευση της φύτευσης** και την **υποχρέωση απόσταξης των πλεονασμάτων**
- **1999:** μεταρρύθμιση με στόχο την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης στην κοινοτική αγορά, παρέχοντας στους παραγωγούς την ευκαιρία να εναρμονίσουν την παραγωγή σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς για υψηλότερη ποιότητα και να επιτρέψει στον τομέα να καταστεί ανταγωνιστικός μακροπρόθεσμα - ειδικά εν όψει του αυξημένου παγκόσμιου ανταγωνισμού μετά GATT - με τη **χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης** ενός μεγάλου μέρους της σημερινών αμπελώνων.
- **2008:** νέα μεταρρύθμιση

Σύγχρονες τάσεις στην αγορά οίνου

παραγωγή οίνου EU-27 ('000 hl)

	2005/06	2010/11
France	52,105	45,662
Italy	50,566	45,500
Spain	36,158	35,900
Portugal	7,266	7,120
Germany	9,153	6,900
Romania	2,602	4,700
Greece	4,027	3,100
Hungary	3,103	2,700
Other EU-27	5,595	4,353
EU27	170,575	155,935

(data from OIV <http://www.oiv.int>)

1980-σήμερα

- Συνεχής μείωση στη ζήτηση
- Σημαντική αλλαγή στην ποιότητα

Σύγχρονες τάσεις στην αγορά οίνου

	Export volume %		Exports as % of prod'n volume	
	1980-84	2009	1980-84	2009
Old World (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Γερμανία)	75.8	59.9	17.8	36.9
Νότιο ημισφαίριο (Αργεντινή, Αυστραλία, Χιλή, Νέα Ζηλανδία και Ν. Αφρική)	1.1	26.9	1.8	18.9
ΗΠΑ	0.7	3.9	2.8	49.7
Υπόλοιπος Κόσμος	22.4	9.3	10.6	13.4
ΣΥΝΟΛΟ	100.0	100.0	13.9	32.4

Wine exports of Old vs. New World wine producing countries

- Αυξανόμενη ανταγωνιστικότητα μεταξύ των οινοπαραγωγικών χωρών στην παγκόσμια αγορά οίνου
- Αύξηση των εξαγωγών των χωρών του 'Νέου Κόσμου'

Σύγχρονες τάσεις στην αγορά οίνου

Οι απαιτήσεις των καταναλωτών:

- **ασφαλείς** οίνοι (χωρίς αλλεργιογόνα)
- οίνοι που παράγονται σύμφωνα με **φυσικές & βιολογικές πρακτικές**
- μετακίνηση από οίνους ευρείας κατανάλωσης σε **οίνους ποιότητας**-οίνοι "artisan"
- οίνοι ποιότητας με ιδιαίτερους χαρακτήρες τυπικούς της περιοχής προέλευσης- **γεωγραφική τυπικότητα**

Γεωγραφική Τυπικότητα-εντοπιότητα

οι οίνοι θα πρέπει να διαθέτουν ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά που να τους διαφοροποιούν από οίνους της ίδιας ποικιλίας αλλά διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης

Μεταρρύθμιση ΚΟΑ Οίνου 2008, οι Στόχοι

-να γίνουν οι οινοπαραγωγοί της ΕΕ ακόμη πιο ανταγωνιστικοί/ενίσχυση της φήμης των ευρωπαϊκών οίνων και ανάκτηση του μερίδιο αγοράς τόσο στην ΕΕ όσο και διεθνώς

-να καταστούν οι κανόνες διαχείρισης της αγοράς απλούστεροι, σαφέστεροι και πιο αποτελεσματικοί - να επιτευχθεί μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης

-να διατηρήσει τις καλύτερες παραδόσεις της ευρωπαϊκής οινοπαραγωγής και να ενισχύσει τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό της ρόλο στις αγροτικές περιοχές.

Για την επίτευξη των στόχων της ΚΟΑ απαιτείται:

- Προσαρμογή στις προτιμήσεις των καταναλωτών
- Συμμόρφωση με τα ισχύοντα & επικείμενα νομοθετικά όρια
- Προώθηση στην αγορά νέων προϊόντων-οίνοι βιολογικοί, "natural"
- Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών
- Έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας

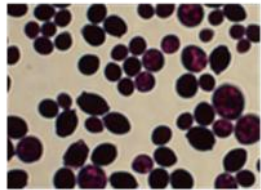
Ευκαιρία για της παραδοσιακά οиноπαραγωγικές ζώνες
Κυκλάδες:

- Ιδιαίτερο «*terroir*»
- Αρχαία παράδοση

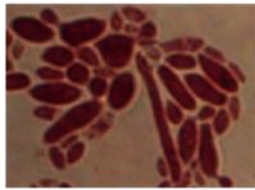
Στην παραγωγή οίνων υψηλής ποιότητας (ultra-premium & artisan) που θα παράγονται σύμφωνα με φυσικές/βιολογικές πρακτικές

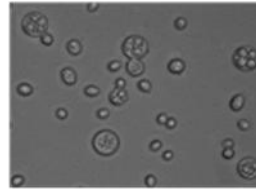
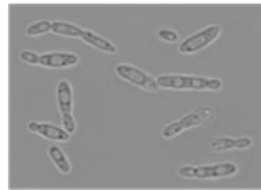
Τεχνολογία ζύμωσης για την βελτίωση της παραγωγής

S. cerevisiae

Non-Saccharomyces spp.

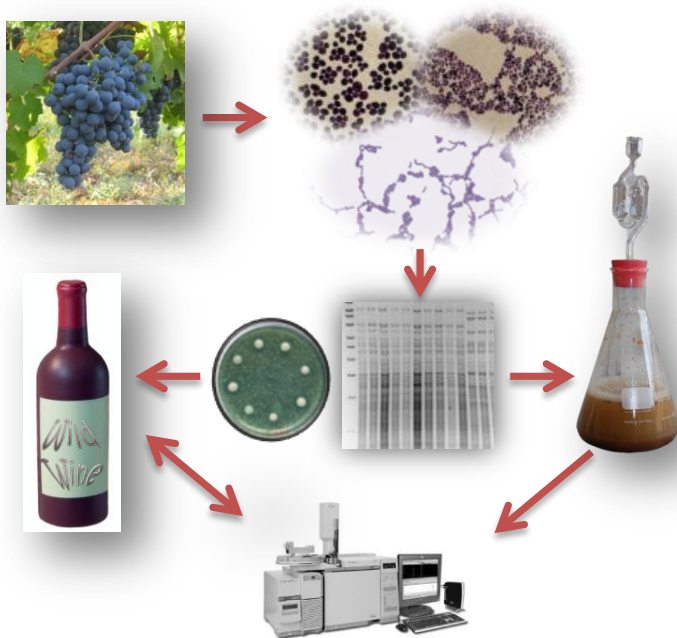
Διαχείριση ζύμωσης-Αυθόρμητη vs ελεγχόμενη ζύμωση

<i>pros</i>	<i>cons</i>
Κατευθυνόμενη	
Προβλεψιμότητα-επαναληψιμότητα	η γηγενής μικροχλωρίδα επισκιάζεται-μειωμένη πολυπλοκότητα
Έλεγχος των αλλοιογόνων μεταβολιτών	παραγωγή κρασιών με παρόμοιο αναλυτικό και οργανοληπτικό προφίλ
Ουδετερότητα	Γρήγορος ρυθμός ζύμωσης
	Αρώματα «ζύμης»
Αυθόρμητη	
Αυξημένη πολυπλοκότητα	Παραγωγή ανεπιθύμητων μεταβολιτών
Βραδύτερη ζύμωση	Μη-προβλέψιμη
	Εποχιακή διακύμανση των μικροβιακών πληθυσμών

ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ»: Στοχευμένη έρευνα για την αιιφόρο ανάπτυξη του αμπελοοινικού τομέα

Δημιουργία μικτών εναρκτήριων καλλιεργειών από επιλεγμένα
ενδογενή στελέχη:

- εξασφαλίζει τα πλεονεκτήματα της άγριας ζύμωσης
- ασκεί έλεγχο επί της διαδικασίας ζύμωσης για την παραγωγή ενός ασφαλούς προϊόντος σταθερής ποιότητας

Χρήση της ενδογενούς μικροχλωρίδας

- ενίσχυση της πολυπλοκότητας
- Ανάδειξη της εντοπιότητας

Στόχος:

Η αντιστοίχιση μιας ομάδας νέων,
ενδογενών, επιλεγμένων στελεχών στις
σημαντικότερες ελληνικές οινοπαραγωγικές
ζώνες-«μικροβιακή υπογραφή» στην
παραγωγή βιολογικών/"natural" κρασιών

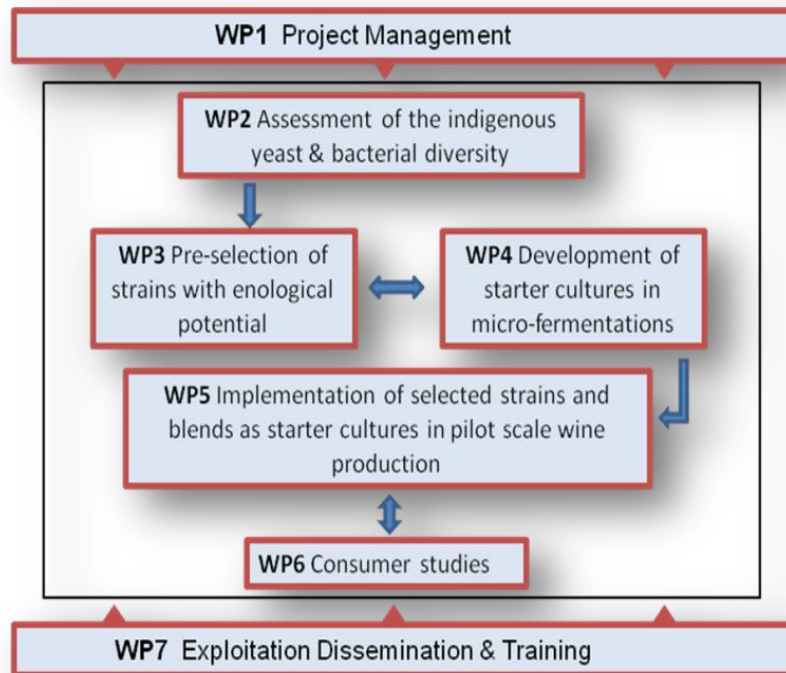

The project *WILDWINE*

- ✓ Υποστηρίζεται από την ΕΕ (FP7-SME-2012-2-315065)
- ✓ Διάρκεια: 1/8/12-31/7/15
- ✓ Χρηματοδότηση: 1.166.000 €
- ✓ Ερευνά τις ζώνες ΠΟΠ Πεζά & Νεμέα

Αντικείμενα του Έργου

Συνολικό αντίκτυπο

- ✓ Προώθηση νέων προϊόντων στην αγορά
- ✓ Συμμόρφωση με τους νέους ευρωπαϊκούς & διεθνείς κανονισμούς
- ✓ Αύξηση των πωλήσεων λόγω της υψηλής ποιότητας & ελκυστικής φύσης των νέων οίνων
- ✓ Ανάπτυξη μεθοδολογιών και εργαλεία ελέγχου
- ✓ Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγικών επιχειρήσεων
- ✓ Διατήρηση της βιοποικιλότητας
- ✓ Ενίσχυση του αμπελοοινικού τομέα
- ✓ Η ενίσχυση των τοπικών οικονομιών και της απασχόλησης

Consortium

www.wildwine.eu

Ε. Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ II), ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης, ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, ΠΕΠ Αττικής

ΔΡΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ "ΜΥWINE"

«Μικτές εναρκτήριες καλλιέργειες ζυμών για την ανάδειξη της εντοπιότητας των οίνων»

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

